

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 28 juni 2021

Onderwerp: Visie Wonen en zorg.

Geacht College,

Op 10 juni 2021 ontving de Participatieraad een adviesaanvraag over de visie 'Wonen en zorg.' De Participatieraad vindt het positief dat de gemeente Zwolle steeds meer initiatieven ontwikkelt waarbij een combinatie tussen wonen en zorg wordt gemaakt. Denk aan studenten die gratis kunnen wonen in ruil voor maatschappelijke inzet. Het getuigt van visie dat er meer nodig is dan alleen het bouwen van huizen.

De visie 'Wonen en zorg' omvat 11 pagina's. Per pagina beschrijven we enkele punten waarop we u adviseren.

Pagina 1: concreet en realistisch

De Participatieraad is met u van mening dat het in Zwolle om mensen draait. Niet de systemen, de regels of de procedures zijn leidend, maar de leefwereld van mensen.

We adviseren u om op pagina één kort en krachtig te omschrijven wat uw doelstelling is en waar u concreet naar toe wilt. Ook zouden we graag een aanleiding omschreven willen zien.

Uw visie is prachtig maar de praktijk is weerbarstig. Wij adviseren om de visie realistischer te omschrijven, met haalbare resultaten. Wanneer duidelijk is welke rol de gemeente en diverse partijen hebben, is het eenvoudiger om te evalueren of datgene wat u voor ogen heeft ook daadwerkelijk is behaald.

Pagina 2: creatieve oplossingen zonder belemmeringen

We zijn met u van mening dat passende toekomstbestendige woonvormen, nieuwbouw of aanpassing van bestaande woningen, een actueel vraagstuk is.

We adviseren om niet alleen bestaande woningen aan te passen maar ook andere leegstaande panden zoals kantoren om te bouwen. Daarnaast kan er ook op andere manieren gezocht worden naar oplossingen bijvoorbeeld door woningruil of mantelzorgunits te plaatsen. Wij adviseren u om hierin proactief te werken en de partijen waarmee u samenwerkt te stimuleren om tot creatieve oplossingen te komen. Zorg daarbij dat creatieve oplossingen niet belemmerd worden door regelgeving en ingewikkelde procedures.

U schrijft dat samenwerkende partijen naar een inclusieve samenleving streven waar mensen van verschillende achtergronden, al dan niet met een zorgvraag, zich thuis voelen op een plek die bij hen past. Wij adviseren om de samenwerking nader te omschrijven. Welke partijen betreft

dit en wat wordt er van hen verwacht? Ook de samenwerking intern binnen de gemeente zouden we hierin graag beschreven zien.

Pagina 3: effect en borging van samenwerking en de rol van de gemeente

U schrijft dat er al vele interne en externe partners al dan niet in werkgroepen samenwerken aan de opgaven in het programma.

De Participatieraad is blij met de samenwerking en adviseert om inzichtelijk te maken waar zij met elkaar aan werken en welk effect dit heeft. Verder adviseren om te omschrijven op welke wijze de gemeente dit gaat borgen en handhaven. De Participatieraad is van mening dat daar een regierol voor de gemeente ligt.

U geeft aan dat het programma wordt geborgd door het bestuurlijk opdrachtgeverschap van de wethouders die wonen en het sociaal domein in hun portefeuille hebben.

Wij adviseren om één wethouder als regievoerder aan te wijzen zodat duidelijk is wie verantwoording draagt.

Pagina 4: actuele ontwikkelingen

U schrijft dat het aantal plekken van beschermd wonen door Rijksbeleid fors moet afnemen de komende jaren, waardoor meer mensen (sneller) zelfstandig moeten wonen met een vorm van begeleiding thuis. We adviseren om hierbij rekening te houden met actuele ontwikkelingen rondom de doorstroming naar de Wet langdurige zorg (Wlz). De Participatieraad verwacht dat doorstromen niet eenvoudig plaats zal vinden. Diverse inwoners met een 'beschermd wonen indicatie', zullen onder de Wlz gaan vallen. Deze mensen blijven wonen waar zij nu wonen waardoor de door u omschreven doorstroming verminderd plaatsvindt.

Pagina 5: toegankelijkheid

Op pagina 5 schrijft u over toegankelijke aangepaste woningen voor ouderen. De Participatieraad adviseert om niet alleen rekening te houden met de oudere inwoners, maar juist ook met de jonge inwoners met een beperking.

U beschrijft drie hoofdlijnen. Eén daarvan is dat er voldoende geschikte woningen zijn. Wij adviseren om concreet te beschrijven wat u onder 'voldoende' verstaat.

Verder adviseren wij om 'breed te denken' (design for all) bij het bouwen van nieuwe woningen. Er zijn veel verschillende beperkingen. Dit vraagt om andere aanpassingen (denk aan een auditieve of visuele beperking).

Wij adviseren om ITS Standaarden aan te houden als maatstaf bij levensbestendig, inclusief bouwen. Wanneer op deze wijze gebouwd wordt zijn veel meer woningen geschikt voor mensen met een beperking.

Daarnaast adviseren wij u om niet alleen na te denken over de ouder wordende huurder of huurder met een beperking, maar ook een bezoeker met een beperking die bij een huurder op bezoek komt. Maak woningen drempelloos en zorg bij meerdere etages voor een lift, zodat ontmoeten en participeren gestimuleerd wordt.

Wij adviseren om bovenstaande op te nemen in de prestatieafspraken tussen woningbouw, gemeente en huurdersorganisatie en concreet te omschrijven op welke manier u regie voert.

U geeft aan dat op de lange termijn nieuwe woningen/woonvormen met betaalbare huren ontwikkeld worden. Wij adviseren u om concreet aan te geven wat u verstaat onder betaalbare woningen en voor wie deze bestemd zijn. Op pagina acht beschrijft u dit heel concreet voor jongeren. Dit zien wij ook graag omschreven voor inwoners met een sociaal minimum. Tevens adviseren we u om woningcorporaties die sociaal bouwen willen stimuleren de kans te gunnen om grond goedkoper in handen te krijgen zodat goedkoper bouwen ook daadwerkelijk mogelijk is.

Pagina 6: verbinding met bestaande stukken

U wilt een analyse maken met betrekking tot de lokale woonzorgopgaven. De huidige situatie, wensen, trends en ontwikkelingen. De Participatieraad adviseert om gebruik te maken van visies en stukken die al aanwezig zijn zoals de Omgevingsvisie en de Woningmarktanalyse. Er is al veel input. Wij adviseren om dit te verbinden en hiervan gebruik te maken zodat (ver)bouw snel plaats kan vinden en we niet blijven hangen in de analyserende fase.

Pagina 7: samenwerking, prikkelarme omgeving en begeleiding van kwetsbare inwoners

U wilt een betere samenwerking tussen gemeente en corporaties tot stand brengen door het afsluiten van een nieuw convenant. De Participatieraad adviseert om te beschrijven wat het verschil is tussen dit convenant en de prestatieafspraken die de gemeente maakt. Verder adviseren we om op te nemen wat de samenwerking inhoudt en wat de aanleiding is om betere afspraken te maken.

U geeft aan dat de vraag naar prikkelarme woningen en woningen voor gezinnen met een ouder of kind met een beperking actueel is. Wij adviseren u om prikkelarme woningen te realiseren in een prikkelarme omgeving. Als dat niet gebeurt blijft het kind of de ouder alsnog veel binnen.

Direct daaronder schrijft u 'ook speelt de stagnatie in de doorstroming hier een rol' en verwijst u naar het sub thema 'toegankelijke aangepaste woningen voor ouderen.' Wij adviseren om rekening te houden met de grootte van de woning. Het gaat hier dikwijls om gezinnen. Er is dan een grotere huisvesting nodig dan wanneer het gaat om huisvesting voor ouderen.

De huurprijzen verschillen per wijk. Wijken met lage huurprijzen zijn aantrekkelijk voor diverse doelgroepen maar daardoor ontstaan er wel concentraties van doelgroepen en bijbehorende problematieken in bepaalde wijken. We adviseren u om door de gehele stad betaalbare woningen te realiseren zodat er een goede spreiding van doelgroepen over de stad ontstaat. Daarnaast adviseren we om (kwetsbare) jongeren en andere doelgroepen, intensief te begeleiden om beïnvloeding en problemen in de wijk te voorkomen. Kwetsbare inwoners zijn gebaat bij sociale opvang in combinatie met wonen en zorg.

Pagina 8: communicatie en kostendelersnorm

We adviseren om communicatie en integratie met en van diverse doelgroepen te stimuleren in wijken. Dikwijls komt het voor dat bepaalde doelgroepen niet welkom zijn in een wijk of buurt. Goede communicatie kan integratie bevorderen. De gemeente dient de regierol op zich te nemen om een inclusieve samenleving te bevorderen. Daarnaast is het belangrijk dat diverse doelgroepen voldoende begeleiding en coaching ontvangen zodat zij geen overlast in de buurt veroorzaken waardoor negatieve beeldvorming ontstaat. Het is belangrijk om diverse partijen zoals wooncorporaties, zorginstellingen en inwoners hierin mee te laten denken.

U schrijft ook over huisvesting van niet studerende jongeren. U geeft aan dat dit vaak jongeren betreft die enerzijds als ze 18 zijn uitstromen uit de jeugdzorg, maar ook jongeren die dakloos dreigen te raken. Wij adviseren u te inventariseren of er door de kostendelersnorm meer jongeren dakloos worden dan nodig is. De gemeente heeft mogelijkheden om maatwerk te bieden. Wellicht kunnen sommige jongeren wel thuis (blijven) wonen als het gezin niet financieel wordt gekort.

Pagina 9: het eigen netwerk

U geeft aan dat, gelet op de huidige regionale bezetting van woonvoorzieningen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen, het belangrijk is om aanbod van (kleinschalige) woonvoorzieningen in de regio te realiseren. Dit vindt de Participatieraad een goede ontwikkeling. Hierdoor wonen cliënten dikwijls dichterbij familie of hun netwerk. Met als gevolg dat mantelzorg dichterbij is en terugkeer in de samenleving makkelijker kan gaan. De Participatieraad adviseert dat er een ruime aanpassingsperiode is voordat cliënten worden overgeplaatst.

Pagina 10: stimuleren van bewonersinitiatieven en divers woningaanbod

Op pagina 10 schrijft u als resultaat van vitale, solidaire en gezonde stadsdelen dat 'inwoners niet alleen fysiek, maar ook mentaal en sociaal maatschappelijk welzijn ervaren, waarbij mensen in staat zijn zoveel mogelijk regie over hun leven te voeren en sociale veerkracht te ontwikkelen.' Wij adviseren om concreet te beschrijven wat dit volgens u inhoudt.

Daarnaast schrijft u 'De buurt als huis (een robuust sociaal en ruimtelijk netwerk met ruimte voor eigen initiatief) is de ambitie die hierin wordt nagestreefd'. De Participatieraad vindt het fijn dat burgerinitiatieven worden gestimuleerd. Wij adviseren u om te omschrijven op welke wijze u dit wilt stimuleren.

Ook geeft u aan dat u een 'divers woonaanbod' als resultaat voor ogen heeft. We adviseren u hierbij concreet te omschrijven wat 'divers woningaanbod' inhoudt.

Pagina 11: technologie

U wilt innovatieve werkwijzen, methoden en technologieën stimuleren. De Participatieraad verwacht dat er in de toekomst steeds meer zorg op afstand geboden zal worden en ICT in de zorg zich steeds verder zal ontwikkelen. Wij adviseren u om bij het ontwikkelen en bouwen van woningen te zorgen voor goede ICT-netwerken en inwoners voldoende te ondersteunen op dit vlak zodat zij ook daadwerkelijk gebruik kunnen maken van technische innovaties.

U wilt acties uitzetten om de ambitie Vitaal en Waardig ouder worden te realiseren. Wij adviseren u om duidelijk aan te geven wat hiervan uw doelstelling is en welke acties u wilt uitzetten in het kader van wonen en zorg.

Tot slot

- De gemeente maakt een verbinding tussen het fysiek- en sociaal domein. De Participatieraad adviseert de gemeente om dit te intensiveren.
- U gaf aan dat de huidige samenwerking tussen fysiek- en sociaal domein een tweejarig project is. Wij adviseren om dit project niet te stoppen maar juist te intensiveren.

- Tevens adviseren we u om de visie 'Wonen en zorg' door het Versimpelteam te laten nakijken zodat deze begrijpelijker geschreven wordt.

Wij concluderen met deze visie dat er nog veel werk te doen is maar dat we met elkaar tot mooie dingen kunnen komen. De Participatieraad wordt graag bij het vervolg en de uitwerking van deze visie betrokken. Mocht ons advies aanleiding geven tot vragen of opmerkingen dan horen we dat graag.

Met vriendelijke groet,

Aljona Wertheim
Voorzitter Participatieraad Zwolle